Patru poveşti din LEAO CEAI CE Y

de Pu Sun-lin

Traducere de Dumitru Ţepeneag

PU SUN-LIN (1640—1715)

NOTA

Aceste patru poveşti fac parte din Leao ceai ce y (Miraculoasele povestiri din Muzeul trecător), cea mai bună operă chineză de ficțiune fantastică.

Ediția curentă a acestei culegeri, în opt volume (adică şaisprezece kiruan) conține 431 de poveşti. Manuscrisul, care a fost regăsit în 1948 la un țăran din Si-fong, în Manciuria, şi reprodus fotografic în 1955 la Pekin, nu conține decît 237 de poveşti, dar 28 dintre ele nu figurează în ediția curentă.

Toate aceste poveşti, nu sînt numai opera personală a lui Pu Sun-lin, care de altminteri explică clar în prefața sa cum şi-a luat materialul din tradiția națională şi din legendele populare:

„Eu n-am talentul lui Kan Pao[1], dar îmi place să mă dedic «căutării zeilor»; şi împărtăşesc gustul lui Su Tong-poi[2] cînd e vorba să trag cu urechea la poveştile cu strigoi. Ori de cite ori aud una, imediat o însemn. Astfel s-a alcătuit treptat-treptat culegerea de față. Pe de altă parte, prietenii îmi trimit, din cele patru colțuri ale imperiului, poveşti pe care le strîng laolaltă din pricina patimei pe care-o am pentru ele, şi colecția mea creşte o dată cu timpul."

Originea folclorică a acestor poveşti nu scade cu nimic originalitatea compoziției. Pu Sun-lin se deosebeşte de emulii săi prin vigoarea stilului, patetismul intrigii şi savanta dozare a feericului şi realului.

Pu Sun-lin

[1]Scriitor din vremea dinastiei Tin (265—316), autorul lucrării Sen cen (În căutarea zeilor).
[2]Poet (1037—1101).

FANTOMA MUŞCATĂ

Iată istoria pe care mi-a povestit-o Cen Lin-ceng. Un bătrîn dintre prietenii săi îşi făcea siesta într-o zi de vară, cînd zări în nedesluşirea toropelii aceleia o femeie care, dînd la o parte portița, se strecură în casă îmbrăcată în veşminte de doliu: tichie albă, tunică cu pieptar de cînepă, fustă la fel. Se îndreptă spre camera din dos şi bătrînul crezu mai întîi că era o vecină care venea în vizită; apoi chibzui: „Cum ar îndrăzni să intre în casa altuia îmbrăcată aşa ?[3]“

În timp ce stătu el aşa nedumerit, femeia se întoarse şi intră în cameră. O cercetă cu atenție: era cam de vreo treizeci de ani, culoarea palidă a chipului buhăit, privirea întunecată, îi dădeau o înfățişare înspăimîntătoare.

Se ducea şi venea prin cameră, fără să aibă aerul că vrea să se retragă, ba chiar se apropia de pat. El se prefăcu că doarme, ca să-i observe mai bine gesturile şi mişcările; curînd, ridicîndu-şi fusta, sări în pat şi se aşeză pe burta bătrînului; lui i se părea că atîrnă trei mii de livre.

Îşi păstră toată luciditatea, dar cînd vru să ridice mîna, era parcă prinsă în lanțuri; cînd vru să mişte piciorul, piciorul parcă-i era paralizat. Cuprins de frică, încercă să strige, dar, vai! nu mai era stăpîn pe glasul său. Între timp, femeia începu să-l adulmece pe față, pe obraji, pe nas, pe sprîncene, pe frunte.

Pe toată fața îi simțea botul a cărui suflare înghețată îl pătrundea pînă la os. În spaima sa, născoci un şiretlic: cînd i-ar ajunge la bărbie, să încerce s-o muşte.

Puțin timp după aceea, ea se aplecă într-adevăr să adulmece bărbia bătrînului, şi el o muşcă din toate puterile, aşa încît dinții îi pătrunseră pînă în carne. De durere, ea se arunca jos din pat, zbătîndu-se şi scoțînd vaiete, în timp ce el strîngea şi mai zdravăn fălcile, iar sîngele curgea şiroaie pe sub bărbie, inundînd perna.

În toiul acestei lupte crîncene auzi în curte glasul soției sale:

— O fantomă ! strigă el îndată.

Dar abia descleştase dinții, că monstrul şi fugi, ca o suflare.

Nevasta bătrînului se repezi la capătîiul soțului său; nu văzuse nimic şi-şi bătu joc de iluzia pricinuită, pretindea ea, de-un simplu coşmar; dar el îi povesti ciudata scenă care se desfăşurase mai adineauri şi-i arătă, drept dovadă, pata de sînge: ai fi zis că e apă scursă printr-o crăpătură a acoperişului pe pernă şi pe rogojină. Îşi apropie fața şi respiră o duhoare de putreziciune; fu cuprins de vărsături şi, timp de mai multe zile, avu gura spurcată de-o duhoare scîrboasă.

---

[3]Regulile de bună-cuviință interziceau vizitele în costum de doliu.

PIELEA VOPSITĂ

În timpul unei plimbări de dimineață, tînărul literat Wang, originar din Tai-iuan, întîlni o femeie care abia mergea, purtînd o boccea; se apropie în grabă, văzu că-i tînără şi frumoasă şi se îndrăgosti imediat de ea. O întrebă de ce mergea singură, neînsoțită, acum cînd ziua se îngîna cu noaptea.

— La ce bun să-mi pui astfel de întrebări ? îi spuse ea. Tot n-ai putea să mă scapi de necazurile pe care le am.

— Ce necazuri ai ? mai întrebă el. Dacă aş putea să-ți fiu de ajutor, n-am să mă dau în lături.

Ea îi explică pe-un ton îndurerat:

— Părinții mei, împinşi de dorința de cîştig, m-au vîndut într-o casă bogată cu uşa de purpură; soția principală, în gelozia ei, mă copleşeşte de injurii şi lovituri de dimineață pînă seara; nu mai pot îndura purtarea ei plină de răutate şi m-am hotărît să fug.

— Şi unde te duci ?

— Poate avea o fugară un plan bine stabilit ?

— Umila mea locuință e aproape de aici, şi te rog să bine-voieşti să mergi acolo.

Tînăra femeie îl urmă bucuroasă, iar el, după ce se împovărase cu bagajul ei, îi arăta drumul. Cînd ajunseră, ea se miră că găseşte casa goală:

— Cum se face, întrebă ea, că nu e nimeni la dumneata ?

— Pentru că aici sîntem în pavilionul care-mi slujeşte de cameră de lucru.

— Atunci e perfect! strigă ea. Dar dacă ți-e milă de mine în aşa măsură încît îmi oferi ospitalitatea, trebuie ca asta să rămînă un secret pe care să nu-l încredințezi nimănui.

El consimți la tot, apoi se vîrî în pat cu ea. După care, o ascunse într-o cameră retrasă, şi mai multe zile se scurseră fără a bănui cineva prezența frumoasei.

Literatul vorbise vag despre această întîmplare soției sale, care închipuindu-şi că e vorba de-o slujnică sau de vreo favorită de neam mare, îl sfătuise s-o trimită înapoi pe fugară; dar el nici vorbă să-i asculte părerea. Şi într-o zi, cînd se dusese întîmplător în piață, se întîlni cu un preot al lui Tao care, cercetîndu-l cu spaimă, îl întrebă dacă nu e amestecat în cine ştie ce aventură.

— Cum îndrăzneşti să tăgăduieşti, strigă el în fața protestelor tînărului, cînd eşti înconjurat de emanații malefice ?

Literatul protestă şi mai abitir, iar călugărul se îndepărtă după ce-i strigase:

— Ce nebunie ! Pe lumea asta un om are să piară de pe urma orbirii

sale !

Izbit de aceste cuvinte, Wang avu cîteva bănuieli în legătură cu femeia, dar îşi mută imediat gîndul: „Nu încape îndoială că e drăguță şi tînără; n-ar avea cum să fie un duh răufăcător”.

Puțin după aceea vru să se ducă la pavilion; poarta de la curte era închisă pe dinăuntru, aşa că nu putu intra. Asta-i trezi bănuiala. Sări printr-o spărtură a zidului împrejmuitor şi găsi uşa clădirii de asemeni închisă. Se apropie de fereastră, mergînd în vîrful picioarelor, ca să arunce o privire înăuntru, şi acolo zări un demon hîd, verde la chip ca smaraldul, cu dinți lungi de ferăstrău, ocupat să deseneze, cu o pensulă muiată în vopsea, pe-o piele de om întinsă pe divan. Cînd îşi termină treaba, monstrul azvîrli pensula, ridică pielea, o scutură ca pe-un veşmînt, se acoperi cu ea, şi-şi reluă înfățişarea de femeie tînără, în timp ce literatul, îngrozit la culme, se retrăgea fără zgomot în patru labe.

Se puse imediat să-l caute pe preotul taoist, dar la început nu reuşi să afle ce s-a întîmplat cu el; totuşi, se zbătu atîta că pînă la urmă îl descoperi undeva la țară pe cel de care avea nevoie; se aruncă în genunchi dinaintea lui, implorîndu-i ajutorul:

— Am să te scap, făgădui preotul; dar demonul e şi el de plîns: tocmai găsise pe cineva care avea să-i ia locul; nu pot să fiu atît de crud şi să-l lipsesc de viață.

Îi înmînă atunci tînărului o apărătoare de muşte, recomandîndu-i s-o atîrne la uşa camerei de culcare şi, înainte de-a pleca, îi dădu întîlnire la Templul Împăratului Albastru.

Întors acasă, Wang, care nu mai îndrăznea să intre în camera sa de lucru, se duse să se culce într-o cameră dinăuntrul casei, şi nu uită să agațe apărătoarea de muşte deasupra uşii. Abia trecuse prima jumătate a nopții, că se şi auzi afară un scrîşnet; soțul nu se încumetă să se uite, ci o trimise pe nevastă-sa să arunce o privire; ea văzu monstrul care stătea în prag, scrîşnind din dinți. Trecu cîtva timp şi demonul se depărta, pentru ca peste o clipă să se întoarcă strigînd:

— Preotul lui Tao încearcă să mă tragă pe sfoară ! Dar n-am să dau înapoi ceea ce am şi obținut!

Înşfăcă apărătoarea de muşte, o rupse, forță uşa, se repezi în odaie drept spre patul unde era întins literatul, îi sfîşie pieptul, îi smulse inima şi dispăru. La strigătele soției, intră o slujnică, ținînd o lampă aprinsă: stăpînul ei era mort; cadavrul zăcea, pătat de sînge. Văduva, înspăimîntată, plîngea cu suspine fără să îndrăznească să spună o vorbă.

A doua zi, îl trimise pe cumnatul său să-i dea de ştire preotului taoist, care strigă cuprins de mînie:

— Mi-era milă de acest demon, şi uite cum a îndrăznit să se poarte !

Fără să zăbovească, îl însoți pe mesager la casa mortului, de unde monstrul dispăruse. Călugărul înălță capul pentru a privi în toate direcțiile.

— Din fericire, n-a putut să fugă prea departe, spuse el. Apoi întrebă:

Cine locuieşte în curtea dinspre miazăzi ?

— Eu ! răspunse fratele literatului.

— Demonul s-a refugiat la dumneata.

Tînărul se miră, fără să dea crezare acestor cuvinte.

— N-ai primit vizita unei persoane necunoscute ? îl mai întrebă preotul.

— Eram la Templul împăratului Albastru, n-am cunoştinţă de nimic. Mă duc să aflu.

O clipă mai tîrziu era înapoi:

— E adevărat, spuse el. În dimineaţa asta a venit o bătrînă să ceară de lucru la noi, nevastă-mea a angajat-o; se află în casă.

— E chiar cea pe care-o căutăm ! strigă preotul.

Ducîndu-se la fratele mortului, începu să strige cît îl ţinea gura, în mijlocul curţii, agitînd ameninţător sabia sa de lemn:

— Monstru nelegiuit! dă-mi înapoi apărătoarea de muşte !

Bătrîna, care stătea înăuntrul locuinţei, păli de frică şi ieşi ca să încerce să fugă, urmărită de călugărul care-o buşea cu lovituri. Pînă la urmă se prăbuşi, lepădă pe neaşteptate pielea omenească şi se transformă într-un demon îngrozitor, care se rostogolea pe pămînt grohăind ca o scroafă.

Preotul îi tăie capul, dintr-o singură lovitură a săbiei sale de lemn; cadavrul se preschimbă atunci într-un nor gros de fum ale cărui încolăcituri se învîrte-jeau pe pămînt; preotul scoase îndată din desaga lui o tigvă pe care-o destupă şi o aşeză în mijlocul norului: se auzi un şuier, ca atunci cînd tragi aer pe gură şi, cît ai clipi din ochi, fumul dispăru. În timp ce călugărul astupa şi aşeza la loc tigva, cei de faţă cercetau pielea de om pe care-o lepădase monstrul: sprîncene, ochi, mîini, picioare, nimic nu-i lipsea.

Preotul o înfăşură, fîşiind ca pînza unui tablou pe care-o îndoi, ca s-o îngrămădească în desaga sa, şi păru că vrea să se retragă, dar văduva literatului, în genunchi, îl reţinu pe prag, plîngînd şi rugîndu-l să-i învie soţul.

Deşi el îşi declară incompetenţa (n-avea o asemenea putere !), ea rămase prosternată dinaintea lui, arătînd o durere din ce în ce mai puternică; după ce chibzui îndelung, el, în cele din urmă, îi spuse:

— Ştiinţa mea e prea slabă, într-adevăr, n-aş putea să redau viaţa unui mort, dar am să-ţi spun un om care poate că ar putea; dacă te duci la el, vei obţine neapărat ceea ce doreşti.

Şi cum ea întrebă de cine era vorba:

— Vei găsi, spuse el, în piaţă, un nebun care-şi petrece viaţa tăvălindu-se prin noroi şi prin balegă. Du-te şi cazi în genunchi în faţa lui, şi roagă-te mult de el. Dacă se întîmplă să te insulte, nu te arăta mîniată din pricina asta.

Fratele mortului, care-l cunoştea, o conduse pe cumnată-sa spre locul

acela din piața; acolo, într-adevăr, se găsea cerşetorul ocupat să cînte tot felul de cîntece smintite prin mijlocul drumului; de nas îi spînzura o candelă lungă de trei picioare, iar corpul îi era acoperit de-un jeg gros, atît de respingător încît nimeni nu îndrăznea să se apropie: văduva totuşi înaintă către el, tîrîndu-se în genunchi.

— Chiar atît de mult mă iubeşti, frumoaso ? spuse cerşetorul.

Cînd ea îi arată pricina pentru care venise, el izbucni în rîs

— Orişice bărbat ți-ar putea sluji drept soț ! De ce vrei să înviezi pe cel care nu mai e ?

Ea îşi dublă rugămințile.

— Ce curios ! spuse el. Un om moare, şi tu vii să mă rogi ! Ce sînt eu, Regele Iadului ?

Şi, cuprins de furie, o lovi cu bastonul; ea primi lovitura înăbuşindu-şi durerea. Între timp, oamenii din piață se strîngeau treptat-treptat în jurul lor, formînd parcă un zid. Cerşetorul începu atunci să scuipe în căuşul palmelor sale albuş amestecat cu salivă.

— Înghite ! porunci el văduvei.

Roşie la față, scîrbită peste măsură, ea îşi aminti de sfaturile preotului, şi, cu un uriaş efort de voință, înghiți ce i se dădea; simți cum lucrul acela îi trecea prin gît, aspru ca un ghemotoc de mătase, coboară cu chiu cu vai şi i se opreşte anevoie în mijlocul pieptului; cerşetorul rînjea:

— Cît trebuie să mă iubeşti, frumoaso !

După care, se ridică şi plecă fără să se mai sinchisească de ea. Ea îl urmă; văzîndu-l că intră într-un templu, intră şi ea în urma lui, dar el dispăruse; degeaba scotoci toată clădirea de sus şi pînă jos, nu putu să-i dea de urmă.

Se întoarse acasă, copleşită de ruşine şi de remuşcări: plîngea din cauza sfîrşitului crud pe care l-a avut soțul ei şi o durea şi că a pățit ruşinea înghițind scuipatul cerşetorului; se jeluia amărîtă, legănîndu-şi corpul încolo şi încoace, şi nu mai dorea altceva decît să moară.

Cînd vru să spele sîngele şi să îmbrace cadavrul soțului ei, servitorii stăteau şi o priveau şi nu îndrăzneau să se apropie; ea luă corpul în brațele sale, puse măruntaiele la loc şi, în timp ce făcea treaba asta în vederea îngropăciunii, bocea de-ți frîngea inima. Deodată, i se făcu greață şi simți că ceea ce i se oprise în piept urca iarăşi şi-i țîşni afară din gură ca să cadă, înainte ca ea să aibă timp să se dea mai la o parte, în pieptul deschis al cadavrului.

Cînd îndrăzni să arunce o privire înfricoşată, văzu o inimă omenească zvîcnind înlăuntrul corpului lipsit de viață, de unde se ridicau aburi calzi, în culmea mirării, închise buzele rănii, strîngînd din toate puterile, cu amîndouă mîinile; cum slăbea strînsoarea, o țîşnitură de aburi scăpa din deschizătură, ca un fum. Tăie cît putu de repede fîşii dintr-o stofă de mătase, înfăşură cu ele corpul, îi făcu masaj; puțin cîte puțin, acesta se încălzea. Îl înveli în pături, şi cînd la miezul nopții le ridică să se uite, văzu

că începe să respire; în zori își revenise cu totul la viață. Încerca, spunea el, niște senzații nedeslușite ca după un vis, și simțea o ușoară durere în partea inimii. Femeia cercetă rana pe care o închidea acum o cicatrice de grosimea unui gologan. Puțin după aceea, literatul era complet restabilit.

Observația Cronicarului: „Cît de prost poate fi omul încît să ia drept o Frumusețe a pămîntului creatura care-i vădit că nu e altceva decît un demon. Cît de rătăcită trebuie să-i fie mintea ca să socotească drept minciună sfatul a cărui cinste e vădită ! Hotăririle Cerului sînt totdeauna drepte, dar omul, prost și rătăcit, nu e în stare să le înțeleagă. E de plîns !”

LA JUDECĂTORUL INFERNULUI

Ciu Eul-tan, originar din Lin-yang, era poreclit și Siaoming. Avea un suflet viteaz, dar o minte mărginită și, cu toată ardoarea pe care-o avea la învățătura, nu reușise să-și facă un nume. Într-o zi, în timpul unui chef al unui cerc literar, ca să glumească, unul din tovarășii săi îi azvîrli o provocare:

— Te bucuri de faima de-a nu avea frică de nimic. Uite, dacă ai curaj să te duci în plină noapte la Templul celor Zece Regi ai Infernului, și să aduci în cîrcă de acolo statuia Judecătorului care se află în galeria din stînga, îți vom plăti un adevărat ospăț !

Templul celor Zece Regi ai Infernului din Lin-yang cuprindea idoli și zei și demoni, sculptați în lemn, și atît de bine lucrați încît păreau vii. În galeria dinspre răsărit, se afla un Judecător al Infernului al cărui chip verde și barbă roșie exprimau o neobișnuită ferocitate; se spunea că, în timpul nopții, zgomotul interogatoriilor răsuna din plin în galeriile de la răsărit și de la apus. Orice vizitator al templului își simțea părul zburlindu-i-se de groază: așadar intenționat prietenii lui Ciu îi propuseseră această încercare; dar tînărul se ridică rîzînd și se îndepărtă fără șovăială. Puțin după aceea, îl auziră afară strigînd cît îl ținea gura:

— Iată-l pe moșneagul cel bărbos ! L-am invitat din partea voastră !

Toți se ridicară de pe scaune cînd intră el cărîndu-l pe Judecător în spinare; îl așeză în mijlocul mesei și-i oferi trei cupe de arack[4]. În fața acestui spectacol, mesenii fură cuprinși de-un tremur de spaimă, și, stingheriți, îi cerură lui Ciu să-l ducă pe Judecător înapoi la Templu; el începu să stropească pe jos cu arack, rostind această rugăminte:

— Sînt un om simplu; nu cunosc bunele maniere ale literaților; dar Venerabilul Moșneag să nu mi-o ia în nume de rău. Locuința mea nu e departe de aici, și dacă Venerabilul Moșneag are chef să bea un pahar, să nu șovăie să vină la mine !

După care ieși, cu statuia în spinare.

[4]este o băutură alcoolică care este distilat în principal în Asia de Sud și Asia de Sud-Est de la fermentat fructe, cereale, trestie de zahăr, sau seva de nucă de cocos. Arak are de obicei de culoare aurie chihlimbar.

A doua zi, colegii lui îl invitară la un ospăţ, aşa cum făgăduiseră. Se întoarse acasă spre seară, pe jumătate beat, şi cum tot îi mai era sete, se puse din nou pe băut, de unul singur, la lumina unui opaiţ. Deodată, o umbră dădu la o parte perdeaua de la uşă şi se strecură în odaie. Se uită: era Judecătorul.

— Vai de mine ! strigă el ridicîndu-se, fără îndoială că mi-a bătut ceasul ! N-am fost destul de respectuos, ieri, şi vii să mă pedepseşti cu o lovitură de satîr ?

Musafirul răspunse cu un zîmbet în barba stufoasă:

— Nu-i aşa. Am fost onorat ieri de amabila dumitale invitaţie, şi cum din întîmplare am timp astă-seară, am venit la întîlnirea pe care mi-ai fixat-o, om curajos ce eşti !

Ciu, încîntat, îl rugă să se aşeze trăgîndu-l de mînecă, şi se puse să curețe paharele şi să aprindă focul ca să încălzească arackul.

— E cald, spuse Judecătorul; îl putem bea rece !

Ciu puse atunci ulciorul pe masă şi fugi să pregătească de mîncare. Nevastă-sa, înspăimîntată la vestea acestei vizite, îl sfătui să nu se mai întoarcă la musafirul său, dar el refuză să-i urmeze sfatul şi rămase în picioare, aşteptînd să fie gata mîncarea ca s-o ducă.

După ce-a golit cîteva cupe cu Judecătorul, vru să-i afle numele:

— Numele de origine e Lu, dar n-am nume de familie, şi nici poreclă.

Ciu îi vorbi mai întîi de operele clasice, iar Judecătorul îi răspunse pe loc la toate întrebările; pe urmă îl întrebă dacă ştie regulile de compoziţie literară impuse la concursurile imperiale.

— Deosebesc ce e bun de ce rău, îi spuse Judecătorul. Ce citim în lumea subpămînteană seamănă foarte mult cu ce produc literaţii lumii de sub soare.

În timpul acesta, Lu bău într-un mod nesăbuit, golind de fiecare dată zece cupe una după alta; în ce-l priveşte pe Ciu, pentru care beţia se prelungise ziua întreagă, acesta se prăbuşi puţin cîte puţin, şi pînă la urmă se prăvăli sub masă, învins de-un somn greu. Cînd se deşteptă, flacăra opaiţului îşi pîlpîia ultimele licăriri gălbui, musafirul-fantomă dispăruse.

Pe urmă, Judecătorul reveni la două-trei seri o dată. Relaţiile celor doi prieteni deveneau din ce în ce mai strînse; deseori se culcau unul cu capul la picioarele celuilalt; Ciu îi arăta compoziţiile sale literare Judecătorului, care i le corecta cu cerneală roşie, declarîndu-le mediocre. Într-o noapte, cînd Ciu, cuprins de beţie, se culcase cel dintîi, în timp ce prietenul său continua să bea singur, simţi deodată, în somn, o uşoară durere în pîntece; se trezi tresărind şi deschise ochii: Judecătorul, aşezat drept în faţa patului său, îi despicase burta, îi scosese maţele şi stomacul, şi punea totul în ordine. Ciu strigă, apucat de spaima:

— N-am arătat niciodată ură unul faţă de celălalt; de ce mă omori ?

— Nu-ţi fie frică ! răspunse Judecătorul rîzînd; în locul inimii pe care-

o ai, îți dau o inimă de om inteligent.

Şi, fără să clipească, puse la loc intestinele, închise corpul şi-l înveli pînă la mijloc în fişii care slujeau la înfăşatul picioarelor. După ce isprăvi operația, nici o urmă de sînge nu se vedea pe pat, iar Ciu nu simțea decît o uşoară amorțeală în dreptul pîntecului. Văzînd că prietenul aşază pe masă o bucată de carne, vru să ştie ce era.

— E chiar inima ta ! îi explică Judecătorul; arăți atît de neîndemînatic în compozițiile literare încît am tras concluzia că orificiile îi sînt astupate. În lumea subpămînteană, printre miile de inimi, am descoperit pînă la urmă una excelentă, pe care am luat-o pentru tine, şi-o păstrez pe-a ta ca s-o pun în locul celei care lipseşte.

Spunînd acestea, plecă şi închise uşa după el. Cînd se făcu ziuă, Ciu îşi desfăcu bandajele: rana era cicatrizată, se mai vedea doar o urmă roşie. De acum încolo, talentul său literar se dezvoltă într-un chip remarcabil, iar memoria sa înregistra fidel conținutul tuturor cărților citite.

După cîtva timp, arătîndu-i Judecătorului noile sale compoziții, acesta declară:

— Acum o să meargă. Dar să ştii că nu eşti favorizat de soartă şi n-o să ajungi pînă la onorurile supreme; numele tău va figura pe lista concursului pe provincii, nu mai mult.

— Cînd asta ?

— Anul acesta; vei obține locul întîi.

În acelaşi an, într-adevăr, Ciu cîştigă primul loc la concursul din districtul său; şi tot primul, cu prilejul concursului pe provincie care avu loc în toamnă. Colegii din cercul său, care de obicei îşi băteau joc de el, înălțînd brațele spre cer, schimbară priviri de ciudă după ce parcurseseră ciorna copiei. Totodată, aflînd în cele din urmă, la capătul unei lungi anchete, miraculoasa aventură a prietenului lor, îl rugară stăruitor să-i recomande Judecătorului, şi, pentru a obține şi ei favoruri, se hotărîră să-l invite la un mare ospăț. Musafirul sosi înainte de miezul nopții; barba lui roşie era agitată de-un freamăt, ochii îi aruncau fulgere. Văzînd asta, literații se făcură palizi de frică, şi, clănțănind din dinți, o şterseră pe furiş unul cîte unul. Rămas singur, Ciu îl duse pe Judecător la locuința sa, ca să bea împreună, şi, la beție, îi mărturisi:

— Datorită înlocuirii pe care ai operat-o în mine, m-ai copleşit încă de pe-acum de atâtea binefaceri; vreau să-ți mai cer o favoare, dar o fi oare cu putință ?

— Despre ce e vorba ?

— De vreme ce se poate schimba o inimă, trebuie să se poată schimba şi un chip. Nevastă-mea, cu care m-am însurat de mult, are un trup plăcut, dar nu e drăguță la față. Aş vrea să mai recurg o dată la sabia şi la barda dumitale. Ce spui de asta ?

— Fie ! răspunse Judecătorul rîzînd. Lasă-mă un timp, şi-am să mă ocup de asta.

Puţin timp după aceea, Lu se întoarse, la miezul nopţii, să bată la uşa literatului, care se sculă în grabă să-l primească; la lumina unui opaiţ, văzu că prietenul său ţinea un obiect învelit în plapuma tunicii, şi se grăbi cu întrebările:

— Ce mi-ai cerut era destul de greu de găsit, spuse Judecătorul; dar pînă la urmă am descoperit un cap de femeie de-o mare frumuseţe, şi-am venit să-şi satisfac dorinţa.

Pachetul, în care Ciu îşi aruncă o privire, conţinea într-adevăr un cap pătat de sînge; Judecătorul spuse că trebuie numaidecît să intre în odăile personale, fără să-i simtă nici cîine, nici zburătoare; literatul se temea c-o să găsească închisă uşa dinăuntru, dar ea se deschise de la sine îndată ce Judecătorul o atinse cu mîna. Intrară în camera de culcare, unde dormea nevasta lui Ciu, întinsă pe-o parte. Judecătorul îi dădu prietenului său să ţină capul tăiat; iar el scoase din cizmă o lamă albă, asemănătoare lamei unui pumnal, o aşeză sub gîtul celei care dormea, apăsă cu putere, ca pentru a tăia un pepene, şi capul, tăiat îndată, se rostogoli pe pernă. Luă atunci celălalt cap din mîinile lui Ciu, îl potrivi pe gîtul femeii, controla cu grijă dacă e corect aşezat, şi lipi cu putere cele două părţi una de cealaltă; apoi făcu să alunece perna ca să vină în scobitura umărului, şi după ce-l sfătui pe literat să îngroape capul nevestei într-un loc retras, plecă.

Cînd se trezi, nevasta lui Ciu simţi în dreptul gîtului o uşoară amorţeală, iar obrajii o mîncau de parcă ar fi fost acoperită cu solzi; scărpinîndu-se, descoperi pieliţe de sînge închegat. Înspăimîntată, ţipă după slujnică pentru a-i cere apă să se spele; slujnica fu şi ea îngrozită în faţa acelui chip însîngerat. După ce doamna se spălă, apa din lighean era toată roşie; înălţă capul şi slujnica şi, înmărmurită, văzu o faţă cu totul alta decît cea pe care-o cunoştea. Stăpîna ei luă o oglindă, şi fu şi ea izbită de mirare şi de spaimă, fără a înţelege ce se întîmplase. Puse să fie chemat soţul ei, care se afla acasă şi care alergă s-o cerceteze: sprîncene lungi se pierdeau în şuviţele de la tîmple, gropiţe se formau în obraji la cel mai mic surîs; ai fi zis că e o Frumuseţe coborîtă dintr-un tablou. Îi descheie gulerul: de jur împrejurul gîtului se putea vedea o dîră roşie, iar de o parte şi de alta a acesteia pielea era de-o culoare cu totul deosebită.

Dar trebuie să ştim ce se întîmplase cu puţin timp în urmă: Cenzorul Imperial Wu avea o fiică de-o mare frumuseţe, care pierduse doi logodnici: de aceea la nouăsprezece ani era încă nemărtitată. A cincisprezecea zi a primei luni, ducîndu-se ea la Templul celor Zece Regi ai Infernului, frecventat pe atunci de vizitatori de toată mîna, fu remarcată şi admirată de-un tîlhar, care se informă în taină unde locuieşte; profitînd de întuneric, pătrunse la ea cu ajutorul unei scări, făcu o gaură în uşa camerei, omorî servitoarea care veghea la piciorul patului şi încercă s-o siluiască pe tînăra fată, care-i opuse o vie rezistenţă, strigînd după ajutor. Cuprins de turbare, o omorî şi pe ea. Nevasta Cenzorului, auzind tot tărăboiul, trimise o slujnică să afle ce se întîmplă; aceasta fu îngrozită descoperind cele două cadavre. Membrii familiei se sculară de îndată, corpul fetei fu aşezat în sala principală, cu capul sprijinit în piept; toată casa se jelea în jurul rămăşiţelor pămînteşti, şi vacarmul dură toată noaptea. Dimineaţa, cînd ridicară vălul funerar, trupul

era la locul lui, capul însă dispăruse. Slujitorii fură biciuiți pentru neglijența lor, care îngăduise probabil unui cîine să înşface capul şi să-l mănînce. Cenzorul depuse o plîngere, iar Prefectul porunci ca ucigaşul să fie găsit în cel mai scurt timp posibil; trecură totuşi trei luni fără să se fi pus mîna pe vinovat.

Între timp, zvonurile despre miraculoasa transfigurare a doamnei Ciu ajunseră la urechile Cenzorului; el trimise la literat pe-o slujnică bătrînă, care, înspăimîntată de asemănarea doamnei cu răposata ei stăpînă, se întoarse îndată să-i spună. În fața trupului fiicei sale, rămas în acelaşi loc, era cuprins cînd de mîhnire, cînd de îndoială, şi nu reuşea să ia o hotărîre; dar pentru că-l bănuia pe Ciu de-a fi pricinuit moartea fetei prin practici vrăjitoreşti, se duse la el cu scopul de a-i cere explicații.

— În timpul unui vis, îi spuse literatul, i s-a întîmplat soției mele această transformare a capului; în ce mă priveşte, n-am înțeles niciodată treaba asta. Să mă învinuiți că am pricinuit moartea fiicei dumneavoastră ar fi o prea mare nedreptate !

Cenzorul nici gînd să se lase convins, şi-i intenta un proces în cursul căruia toți slujitorii lui Ciu, convocați pentru a fi supuşi unui sever interogatoriu, făcură cu toții aceeaşi declarație ca şi stăpînul lor, în aşa fel că Prefectul nu putu lămuri misterul, întors acasă, literatul ceru sfatul Judecătorului Infernului, care-l linişti:

— Nu e nici o greutate ! O să-l pun pe Cenzor în legătură cu răposata.

Şi în noaptea următoare tatăl îşi văzu în vis fiica:

— Am fost ucisă de Yang Ta-nien, originar din Su-ki, îi spuse ea. Literatul Ciu nu-i vinovat de-acest omor; dar pentru că nevastă-sa nu-i era pe plac, Lu, Judecătorul Infernului, a luat capul meu pentru a-l substitui celeilalte; aşadar, deşi trupul meu e mort, capul continuă să trăiască. Aş vrea să nu-i arăți nici o duşmănie literatului.

Cînd se trezi, povesti visul nevestei sale, care avusese şi ea aceeaşi viziune în timpul somnului. Îl vesti apoi pe Prefect, care deschise o anchetă: un anume Yang Ta-nien fu înhățat, şi, după ce fu torturat, îşi mărturisi crima. Cenzorul îi făcu atunci o vizită lui Ciu, şi-i ceru să-l lase să stea de vorbă cu nevastă-sa. Mai tîrziu îl luă de ginere şi aşeză capul femeii în sicriul fiicei sale în clipa înmormîntării.

Literatul se prezentă de trei ori la concursul imperial, şi, refuzat de trei ori din cauza abaterilor de la regulament, renunță la cariera de mandarin.

Trecură treizeci de ani. Într-o seară, Judecătorul veni să-l anunțe:

— Nu mai ai mult de trăit.

— Cît mai am ?

— Cinci zile.

— N-ai putea să mă scapi ?

— E vorba de-un decret al Cerului; nimeni n-ar putea să-l încalce,

nici măcar în favoarea unui prieten. De altfel, pentru un om luminat, viața şi moartea nu sînt decît unul şi acelaşi lucru. De ce viața ar aduce neapărat fericirea, iar moartea tristețea ?

Ciu, dîndu-i dreptate, puse îndată să i se pregătească veşmintele şi perdelele funerare, precum şi sicriul cel dublu. Cînd totul fu orînduit, îşi puse costumul de gală şi muri. A doua zi, în timp ce nevastă-sa plîngea rezemată de sicriu, el intră în camera cu paşi agale, venind de afară. Pentru că ea se arătă înfricoşată, îi spuse:

— Desigur, sînt o nălucă, dar nu e nici o deosebire între starea mea de acum şi cea de cînd eram în viață. Din cauza grijii pe care-o am pentru tine şi pentru fiul meu orfan, nu mă pot hotărî să mă îndepărtez.

Tulburată, ea plînse în hohote la pieptul lui, în timp ce el se întrecea în cele mai duioase încurajări.

— Altădată, suspină ea, după cum se povesteşte, existau spirite care-şi redobîndeau trupul. De vreme ce ai puterea de-a te arăta, de ce nu te întorci la viață ?

— Nu pot să mă împotrivesc hotărîrii Cerului.

— Ce faci în lumea de sub pămînt ?

— La recomandarea Judecătorului Lu, conduc lucrările de secretariat; mi-am început încă de pe-acum slujba, şi n-am de ce să mă plîng. Şi, fără s-o lase să continue discuția, adăugă: Am venit însoțit de Judecător; pregăteşte-ne arack şi ceva de mîncare.

După aceste cuvinte, plecă degrabă.

Nevastă-sa făcu ce-i ceruse; auzea răsunând în odaie rîsetele băutorilor, respirațiile, lor gîfîitoare, glasurile lor puternice, ca pe vremea cînd soțul ei trăia. Îi pîndea pe ascuns şi, către miezul nopții, spre marea ei disperare, îi văzu îndepărtîndu-se. Pe urmă, fantoma literatului se întorcea la trei-patru zile o dată. Uneori rămînea noaptea întreagă şi reînnoda cu nevastă-sa legăturile intime conjugale. Aranja după placul său treburile casei. La fiecare vizită, îl săruta şi-l ținea strîns la piept pe fiul său Wei, în vîrstă de cinci ani. Cînd copilul avu şapte sau opt ani, îl învăță să citească, la lumina lămpii; avea o inteligență dintre cele mai vii, şi la nouă ani era în stare să redacteze o compoziție; la cincisprezece ani intră la şcoala din regiune; nu-şi dădea seama că nu mai are tată. Apoi, vizitele literatului se răriră, nu mai veni decît o data pe lună. În sfîrşit, într-o seară, îi spuse nevestei:

— Azi îmi iau rămas bun pentru totdeauna.

— Unde te duci ?

— Slăvitul împărat m-a numit mare demnitar al Muntelui Înfloririi Supreme; trebuie să mă duc la postul acesta îndepărtat. Va fi o sarcină grea, distanța e foarte mare, de aceea n-o să mai pot veni.

Mama şi fiul plîngeau agățîndu-se de el.

— Nu plîngeți, le spuse el; acum fiul nostru e mare, iar tu te bucuri

de-o bunăstare îndestulătoare. Există măcar o pereche care de-a lungul unui secol să nu ştie ce-i despărțirea ? (Şi întorcîndu-se către adolescent, adăugă:) Fii bărbat; nu lăsa în paragină opera tatălui tău. Peste zece ani ne vom vedea pentru ultima oară.

Cu pas hotărît, plecă pentru a nu se mai întoarce.

Anii trecură. Fiul, la vîrsta de douăzeci şi cinci de ani, primi gradul de Doctor şi fu promovat în funcția de Trimis Imperial; din ordinul împăratului, trebui să se ducă să ofere jertfe pe Muntele Sfînt de la Apus. Cum mergea el de-a lungul feței nordice a masivului muntos, văzu deodată venind cu mare iuțeală o trăsură urmată de-o umbrelă de pene şi însoțită de străji cu scuturi uriaşe. Surprins, se uită curios să vadă personajul care călătorea cu un asemenea alai, şi-l recunoscu pe tatăl său. Coborî îndată de pe cal şi îngenunche plîngînd pe partea stîngă a drumului; iar Ciu spuse să oprească trăsura şi strigă:

— Te bucuri de-o reputație excelentă: îți îndeplineşti bine datoriile funcției tale, nu mai îmi fac griji pentru tine !

Şi cum tînărul rămînea prosternat, Ciu dădu ordin vizitiului să pună din nou atelajul în mişcare şi s-o pornească în galop; dar abia înaintă trăsura cîțiva paşi, că se întoarse, îşi desprinse sabia pe care-o purta la cingătoare, şi-l însărcina pe unul din oameni să i-o înmîneze fiului său; el însuşi strigă de la distanță:

— Cine o poartă trebuie să ajungă la cele mai mari onoruri !

Wei vru să se repeadă în urma tatălui său; dar trăsura, escorta şi caii, luați parcă de-un virtej, dispărură într-o clipă. Mult timp rămase el cufundat în durere şi în părere de rău; apoi trase sabia afară din teacă: arma era lucrată cu cea mai mare finețe; pe lamă era gravată, pe-o singură coloană, următoarea inscripție:

„Curajul să-ți fie mare, iar mintea scrupuloasă; inteligența mlădioasă şi purtarea fermă."

După aceea, Wei ajunse în funcția de ministru de război. El avu cinci fii, Cien, Tien, Mi, Huen şi Şen. Într-o noapte, îl văzu în vis pe taică-său, care-i spuse:

— Lui Huen se cuvine să-i dai sabia.

Îi urmă sfatul şi, mai tîrziu, Huen, ridicat la rangul de Cenzor Suprem, avea să-şi facă o strălucită faimă în administrația afacerilor publice.

Observația Cronicarului: Ce utopist absurd omul care încearcă să scurteze picioarele cocostîrcului şi să le lungească pe cele ale raței ! Dar ce meşteşugar minunat cel care născoci altoirea florilor şi a pomilor ! Ce să spui, cu atît mai mult, de cel care fu în stare să mînuiască bisturiul prin măruntaie şi cuțitul pe gît ? E cazul să-i aplicăm Judecătorului Lu dictonul: „Brînză bună în burduf de cîine". Epoca Min nu e foarte îndepărtată: Judecătorul o mai fi existînd oare şi-acum ? Dacă divina-i prezență continuă să se manifeste, aş accepta, din toată inima, să-i slujesc ca rîndaş la cai.

LOTUS A TREIA

Ton Siang-jo, originar din Hu-ciu, era un literat. Într-o zi de toamnă, străbătînd cu ochii un cîmp de cereale, văzu tulpinile unduindu-se acolo unde răsadurile erau cel mai dese. Curios să vadă ce este, traversă cîmpul şi dădu peste o pereche în toiul zbenguirilor amoroase; nu se putu abţine să nu rîdă şi se pregătea să se răsucească pe călcîie, cînd bărbatul se sculă, încurcat, îşi încheie cingătoarea şi se îndepărtă cu iuţeală. Femeia se sculă şi ea. Literatul o privi sorbind-o din ochi: era frumoasă şi îi plăcea. O dori, dar, neîndrăznind să-şi satisfacă brutal pasiunea, se mulţumi să se apropie schiţînd un gest de mîngîiere.

— Zbenguelile astea în plin cîmp au aşadar atîta farmec ? întrebă el.

Ea zîmbi în chip de răspuns.

El îi ridică rochia; pielea femeii era dulce la pipăit; o mîngîie pe tot corpul.

— Ce prostănac ! spuse ea rîzînd. Dacă ai poftă de ceva, ce mai aştepţi ! Ce rost are să mă mîngîi atît de nebuneşte ?

El o întrebă cum o cheamă.

— După ce facem dragoste, spuse ea, ne ducem, sub briza de primăvară, tu la răsărit, eu la apus. Nu-ţi da osteneala să-mi pui toate întrebările astea ! Te pomeneşti că ai de gînd să-mi păstrezi amintirea, şi să pui să se înalţe un portic în cinstea virtuţii mele ?

— A-ţi face aşternut în plină cîmpie, spuse el, din iarba umedă de rouă, e obiceiul ciobanilor şi al porcarilor; dar mie nu-mi stă în obişnuinţă. Tu, care eşti atît de frumoasă, ar trebui să-ţi preţuieşti mai mult făptura, chiar în cazul unei întîlniri de dragoste. Cum poţi să te înjoseşti astfel ?

Fiindcă ea se declară pe de-a-ntregul de părerea lui, el adăugă că, de vreme ce locuinţa lui nu era aşa de departe, o pofteşte să vină la el pentru cîteva clipe.

— Sînt plecată de mult, răspunse ea, şi mă tem că, dacă mai întîrzii, am să trezesc bănuielile alor mei; dar voi veni la tine cînd se va lăsa noaptea.

Ea ceru toate informaţiile în legătură cu casa literatului, apoi se îndepărtă luînd-o la fugă pe-un drum lateral.

Înainte de miezul nopţii, ea sosi la întîlnire, şi amîndoi se dăruiră, într-o armonie perfectă, jocurilor voluptăţii celei mai rafinate; drept care, se scurseră zile şi luni fără ca nimeni să bănuiască legătura lor.

Dar se întîmplă ca un bonz, venit din India, să facă un scurt popas la mănăstirea din sat; la vederea literatului, exclamă plin de nelinişte:

— Eşti împresurat de efluvii malefice ! Pe cine oare ai întîlnit ?

Literatul tăgădui, spunînd că n-a întîlnit pe nimeni; dar, puţin după aceea, o boală neaşteptată se abătu asupra lui. În fiecare seară primea vizita

femeii, care-i aducea fructe frumoase şi-l copleşea cu cele mai atente îngrijiri, cum ar fi făcut pentru bărbatul ei cea mai tandră dintre soţii; dar cum se urca în pat, îl silea s-o îmbrăţişeze. Bolnavul se supunea fără nici un chef, şi începea să se întrebe dacă avea într-adevăr de-a face cu o făptură omenească. Negăsind nici o posibilitate să-şi recapete libertatea, într-o zi îi spuse:

— Acum cîtva timp, un bonz mi-a dezvăluit că fusesem vrăjit de-un duh rău şi aproape imediat am căzut la pat; avea aşadar dreptate ! Mîine am să-l poftesc să vină, ca să-i cer formulele magice de exorcism.

Ea păli de spaimă, iar literatului i se întăriră bănuielile.

A doua zi, îl înştiinţă pe bonz, care îl lămuri că femeia era o Vulpe, cu şiretlicuri încă nu atît de periculoase, prin urmare uşor de capturat, şi scrise două formule magice pe care i le dădu slugii literatului cu următoarele recomandări:

— Cînd te întorci acasă, aşază în faţa patului în care stă bolnavul un chiup curat; lîngă deschizătură lipeşte o formulă magică, şi cînd Vulpea va fi dispărut în chiup, acoperă gaura cu un vas pe care vei lipi cealaltă formulă; nu vei avea altceva de făcut decît s-o fierbi într-un ceaun, şi ea va muri.

După ce s-a întors acasă, servitorul execută punct cu punct tot ce i se poruncise.

Noaptea era foarte înaintată cînd femeia sosi la literat. După ce scoase din mînecă portocale aurii, ea se apropie de pat să se intereseze de starea bolnavului, cînd deodată, cu un şuierat fu absorbită în chiup; servitorul, sărind din ascunzătoarea sa, acoperi deschizătura cu un vas pe care lipi cea de-a doua formulă magică; şi se pregătea s-o pună pe Vulpe la fiert, cînd, la vederea portocalelor aurii răspîndite pe jos, stăpînul său, înduioşat de amintirea vechii dragoste, îi porunci s-o elibereze pe prizonieră. După ce-au fost scoase formula magică şi vasul care servea de capac, ea ieşi descumpănită din chiup şi îngenunche în faţa literatului, spunînd:

— Cînd eram gata să găsesc Calea, n-a lipsit mult să mă transform în pulbere ! Eşti un om milos şi jur că am să mă arăt recunoscătoare.

Cu aceste cuvinte, plecă.

După numai cîteva zile, starea literatului se înrăutăţi într-atît încît servitorul său se duse la tîrg să cumpere un coşciug. Pe drum întîlni o femeie care-l întrebă:

— Nu eşti dumneata administratorul literatului Tong ?

El încuviinţă, şi atunci ea continuă:

— Stăpînul dumitale e vărul meu; am aflat că e grav bolnav şi voiam să-i fac o vizită, dar nu pot să mă duc la el. Uite aici un săculeţ care are înăuntru un leac tămăduitor, fii atît de bun şi dă-i-l din partea mea.

Servitorul luă săculeţul şi se întoarse la stăpînul său. Acesta se gîndi că avea o mulţime de veri, dar nici o verişoară, şi presupuse că e vorba de-un dar din partea Vulpii; înghiţi leacul şi se vindecă imediat; după vreo zece zile de convalescenţă era complet restabilit şi, cu inima plină de

recunoştinţă, rugă Cerul să-i îngăduie s-o mai vadă o dată pe cea care-l salvase.

Şi iată că într-o noapte, pe cînd bea arack de unul singur şi cu uşa încuiată, auzi pe cineva ciocănind cu degetul în fereastră. Deschise uşa ca să se uite afară; era Vulpea. Cuprins de bucurie, îi luă amîndouă mîinile, neprecupeţindu-şi mulţumirile, şi-o pofti să intre să bea cu el cîteva cupe.

— De cînd am plecat de la tine, spuse ea, m-am chinuit neştiind cum să-ţi mulţumesc pentru tot binele pe care mi l-ai făcut; dacă îţi fac rost de-o soţie frumoasă, va fi de ajuns să-ţi dovedească recunoştinţa mea ?

El o întrebă pe cine avea în vedere.

— Asta nu trebuie să ştii, răspunse ea. Mîine, între şapte şi nouă dimineaţa, du-te la Lacul din Sud. Dacă întîlneşti o culegătoare de corniole[5] îmbrăcată cu o pelerină de mătase lucioasă, împinge-ţi repede barca înaintea ei. În cazul în care îi pierzi urma, priveşte pe marginea digului; vei găsi o floare de lotus cu tulpina scurtă, ascunsa sub frunze; culege-o, întoarce-te acasă, şi după ce vei fi ars tulpina la flacăra unei candele, vei dobîndi o soţie frumoasă şi o viaţă lungă.

Literatul, care-i ascultase sfaturile cu cea mai mare atenţie, vru, cînd ea îşi luă rămas bun, s-o mai reţină, dar ea refuză:

— După ultima încercare prin care am trecut, am avut brusc revelaţia Adevăratei Căi. La ce bun să-mi atrag duşmănii dăruindu-mă plăcerilor trupeşti ?

După care se retrase cu o mină severă.

Urmînd recomandările primite, literatul se duse la Lacul din Sud, unde zări o mulţime de fete drăguţe printre lotuşii înfloriţi; una din ele cu cocul lăsat pînă la urechi, cu pelerină de mătase lucioasă, se deosebea prin minunata ei frumuseţe; vîsli mai repede ca să se apropie de ea, dar deodată n-o mai văzu. Căută pe sub frunze şi pînă la urmă descoperi o floare roşie a cărei tulpină nu era mai lungă de-un stînjen; o culese, o aduse cu el acasă, o puse pe masă, aprinse o candelă, şi apropie tulpina de flacără. Întoarse capul: şi iată că o fată încîntătoare se afla în faţa lui. Cuprins de-o bucurie amestecată cu spaimă, îi făcu nenumărate plecăciuni, dar ea îi spuse:

— Literat prost ce eşti, sînt o Vulpe malefică, şi-o să te nenorocesc !

Pentru că refuza să se lase convins, ea întrebă:

— Cine ţi-a dat asemenea sfaturi ?

— Sînt în stare să te aflu şi singur, strigă el; n-am nevoie de sfaturile nimănui !

O prinse le braţ, dar ea îi scăpă şi căzu jos, metamorfozată într-o stîncă ciudată, înaltă de-un stînjen, cu curbe delicate; o puse pe masă, arse tămîie şi se prosternă în faţa ei. Cînd veni noaptea, închise uşa şi toate ieşirile de teamă să nu-i fugă. În zori, cînd o privi, nu mai era o stîncă, ci o pelerină de voal care răspîndea un parfum suav; o desfăcu şi descoperi

[5]Cireşe cornelian (Cornus mas L.) aparţine familiei Cornaceae.

urmele lăsate de carnea unsuroasă, de gîtul şi pieptul frumoasei. O ascunse în patul său şi se culcă din nou, strîngînd-o în brațe. Seara se sculă să aprindă lampa, şi cînd se întoarse spre culcuş, frumoasa cu cocul jos era acolo întinsă, cu capul pe pernă; fu nebun de fericire, dar pentru că încă se mai temea ca nu cumva să dispară printr-o nouă metamorfoză, o rugă cu lacrimi în ochi, înainte de-a se apropia de ea.

— Nenorocită soartă ! spuse ea rîzînd. Cine oare, prin trăncănelile sale nesăbuite, m-a făcut să mă chinuie de moarte acest om uşuratic ?

Nu-l mai respinse; dar în timpul împreunării lor, ea păru cît pe-aci să-şi dea ultima suflare, şi ceru îndurare în mai multe rînduri; pentru că el refuza să se îndepărteze, ea îl amenință:

— Dacă te încăpățînezi, o să mă transform !

Îl apucă o frică atît de mare încît o lăsă să se odihnească. Din ziua aceea se iubiră în cea mai desăvîrşită armonie, în timp ce aurul şi veşmintele de mătase, venite nu se ştie de unde, umpleau cuferele şi dulapurile.

În lume tînăra femeie nu vorbea de loc, ca şi cum ea însăşi n-ar fi avut destulă încredere în ea, şi literatul se ferea să-i dezvăluie originea misterioasă. Era însărcinată cam de vreo opt luni, cînd, simțind că vine ziua uşurării, intră în camera soțului ei, îl sfătui să închidă cu grijă uşa şi să nu lase pe nimeni să intre, apucă o lamă şi-şi tăie pîntecul dedesubtul buricului pentru a aduce pe lume un fiu; apoi îi ceru literatului să taie fîşii de mătase ca s-o panseze, şi, încă de-a doua zi, rana era cicatrizată.

Se scurseră şase sau şapte ani. Într-o zi ea spuse:

— Acum, după ce mi-am achitat datoriile făcute într-o existență precedentă, o să-mi iau rămas bun de la tine.

— Cînd ai venit la mine pentru prima dată, spuse el plîngînd, eram într-o mizerie de nesuportat; datorită ție am dobîndit bunăstarea de acum. Ce cruzime te împinge să vorbeşti de plecare ? N-ai nici părinți, nici familie, şi mai tîrziu fiul nostru nu-şi va cunoaşte mama. Iată încă o nenorocire !

Se lăsa şi ea cuprinsă de emoție.

— Orice legătură, suspină ea, trebuie pînă la urmă să ducă la despărțire, iată un principiu pe care nimeni nu-l poate schimba. Fizionomia fiului nostru prevesteşte un destin fericit; cît despre tine, ai să trăieşti pînă la o sută de ani; ce-ți mai trebuie în plus ? Fac parte din familia Ho[6]; dacă găseşti de cuviință să-mi păstrezi dragostea ta, viu din cînd an cînd lîngă tine, veşmintele mele de odinioară chemîndu-mă pe nume „Lotus a treia”, şi… ai să vezi.

Spunînd acestea, se smulse din strînsoarea lui, adăugind:

— Plec !

O privi înmărmurit; ea se ridică deasupra capului său; el sări s-o prindă, dar nu reuşi să apuce decît un papuc, care, căzînd pe pămînt, se transformă într-o rîndunică de piatră, mai roşie decît cinabrul şi

[6]Omonimul ideogramei Lotus.

transparentă precum cristalul. O luă de jos ca s-o aşeze ca pe-un lucru de preț, apoi găsi, pe fundul unui cufăr, pelerina de mătase pe care-o purta ea cînd venise la el pentru prima dată. De atunci, cînd era năpădit de melancolia amintirilor, strîngea la piept pelerina, strigînd-o: „Lotus a treia !", şi-o vedea ivindu-se îmbietoare, veselă, ca atunci cînd trăiau împreună, dar fără să rostească vreun cuvînt.

Remarca unui prieten:

Floarea n-are nevoie să înceapă a vorbi,

Tăcuta stîncă totuşi plăcută-i cea dintîi.

Aceste două frumoase versuri de Lu Fang-wong[7] sînt parcă anume făcute pentru această povestire.

Contents

[7]Poet (1125—1210).

